

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchner-né felvétel és rendezés iradjában (az Andrássy-szótár és iskola-utca sarkán lévő Kádior-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekot kérjük pénteken délig beiktatni.

VIII. évfolyam

Vasárnap 1899. évi november 12-én.

46. szám.

A munkásokért.

Versecz, 1899 nov. 10.

(—s—y). Darányi Ignác földművelési miniszter, ki már az ezelőtti két évvel megalkotott munkás-törvényvel rálépett a munkások érdekében s védelmében alkotandó munkás-törvényhozásnak eddig meglehetősen parlagon hagyott terére, az utóbbi napokban benyújtott két újabb törvényjavaslattal hathatós lépést tett előre ez irányban.

Rendkívül nagy jelentőségű, üdvös alkotásnak bizonyult már maga a munkás-törvény is s bár az igazgatók által félrevezetett, erősen szociálalista izű munkás-mozgalom eleinte nem látszottak kedvezően fogadni a törvény intézkedéseit, ma már annak életbeléptetése óta minden aggodalom eloszlott a legközvetlenebbül érdekelt körökben is.

Harmónikus kiegészítése akar lenni ez a legújabb két törvény annak a nagyszabású törvényhozási akciónak, mely a gyöngék védelmében minden vonalon megindult s melynek szigorúan igazságos szelleme nemcsak jogi és gazdasági szempontból fog áldásosan hatni a társadalom széles rétegeire, hanem egyúttal nevelő és nemesítő hatással is lesz a munkásokra. Mert ha a munkás érzi, hogy a törvény gondoskodó védelme alatt áll, de érzi azt is, hogy kötelességének teljesítésére szintén kellő szigorral szorítható — lehetetlen, hogy ez ne erősítse benne a joghoz való ragaszkodást és a törvény iránt való tiszteletet. Ennél

még fontosabb azonban az mely az egész törvényhozási akciót ezen a téren is áthatja, s melynek kidomborítását a sajtó — szerény véleményünk szerint — nem cselekedte meg kellő erélyvel eddig: s ez a szigorúan vett hazafias s nemzeties irány.

Az igaz, hogy csak gazdasági munkás-vállalkozókról, segédmunkásokról van szó az egyikben, s a másikban is csupán egyszerű kubikusokról, de a mily mértékben igazságos a javaslatokban lefektetett szabályozása az őket érintő jogviszonylatoknak, lehetetlen félreismerni azt a féltő gondot, mely a minden ízében nemzeti érdekvédelemre fordított a miniszter által.

Nagy nemzeti érdek már magában az is, hogy a régi patriarkális állapotok bénító láncából minden jóra való erőnk felszabaduljon s fölemelkedjék arra a magaslatra, a hol a kölesönös jogvédelem, ott vannak azok a pátrikuláris veszedelmek is, a mik külföldről becsempészhető tévtanok ellenében nyújtanak oltalmat munkaadónak s munkásnak egyaránt s igazi nemzeti, hazafias alapot teremtenek a munkának magának is.

Ha ma a társadalomnak, melynek elévgre tagjai, sőt nélkülözhetetlen tagjai a munkások, nincs meg az ő igazi nemzeti és hazafias jellemvonása, a politikában is talajvesztett a hazafiság s pusztában elhangzó üres jelszavaknál nem lesznek egyebek a dörgedelmes beszédek s pattogó programok.

A társadalom különböző rétegeinek mindenikében féltő gondtal kell tehát ápol-

ni a nemzeti érzést. Ezt tette már magában a munkás-törvényben s ezt cselekszi a most benyújtott két javaslatban a kormány, a midőn, hogy egyebet ne is említsünk, például a külföldi munkásoktól föltétlenül megkövetelendőnek mondja ki az utlevelet s hatósági igazolványt, a miben implicite az is benne van, hogy rovott multu, igazgató elmekeket a magyar munkás osztályból kizár.

Már pedig jól tudjuk, hogy a legfékezhetőbb s hazafiatlanab elemek mind külföldről rontottak be mindenféle világfelforgató kozmopolita nézetekkel, melyekkel gyermeteg kedélyű munkásnépünket elbolondították. Ha hatóságaink kellő éberséget tanusítanak az igazolványok kiállításánál s elbirálásánál egyaránt, akkor ez az elem nem sokára kilesz küszöbölve a magyar munkás-osztályból, mely szigorú, humánus és mélytányos törvények oltalma alatt egyre erősödő bástyájává lesz a nemzeti erőnek.

Ezt akarja a kormány is, a lehető legnagyobb szolgálatot teszi ezen a téren is a hazának s nemzetnek!

NAPI HIREK.

Nátafalussy főigazgató. Hetek óta ritka érdeklődés kísérte az egész országban azt a kérdést, hogy a súlyosan beteg jászói prépost mellé kit fog választani a nagytekintélyű premontrai kanonok rend koadjutorul (koadjutor cum jure successionis), ki a rend szellemi és anyagi ügyeit vezesse, s ki Ő Felsője legmagasabb elhatározásával utódlási joggal majdan örökölje a jászói prépostság fényes állását.

menyasszony? Mosolyog kedveskedik. — Olyan jól áll neki a fehér ruha!

Heves fájdalom nyilallik át a színházon; egy sziv a közönség. Késerves emlékek élednek fel. Eleven kinnak: rég eltemetett jajgató gyötrelmek támadnak fel, és velőt fagyasztó kíséretékként iszonyatos döbbenettel szorítják a ziháló keblet.

»Rut dolog a hűtlenség,« véli Radványi főispán.

— »Rut bizony.« — bolintott fejével a sápadt Bella.

Visszavonult ötözójébe a művész. Egy fényképre néz mélyen hosszasan. Sir. Leborul előtte, és imádja. — Csengetnek: kezdődik az utolsó felvonás

Az ifju pár új otthonába megérkezett. Ba rátságos tűz a kandalóban; enyhe, szerelmes rózsaszínű fénye világít a sejtelmes homályu szobáskában. Oly édes, oly mámorító minden; mint szép kertben holdfényes éjjelen. Forr, pezsgő a vér; dobog a sziv; ölel a kar; szorong a kebel. Szó alig esik, csak forró sóhajlás.

— »Édesem szeretsz?« — »A tied vagyok. Vakon követlek. Már nem gondolkozom. Te vagy az én férjem, oltalmazóm, uram, parancsolóm; tégy velem a mit akarsz. Én gyöngy rózsaszál reád bízom életemet... csak szeress, nagyon szeress, véred minden esőppje forrón szeresse vérem mindha esőppjét! Tied vagyok; csak a

Tárcza.

Tragedia.

(Mutatvány a szerzőnek karácsonyra megjelenő kötetéből)

»Ez a művész nagyon hasonlít a te első udvarlódra, Bella. — A termete, a hangja, arca, mindene. — Szakasztott mása Várkonyi Zoltának.« jegyzé meg a polgármesterné.

— »Igen mamám nekem is feltűnt.«

— »Kiről van szó?« kérdé a főispán.

— »Eh semmi, vagy öt éve diák volt itt, kiesapták. Szót sem érdemel.«

Tovább játszanak ezután.

Szőrnyű egy történet! Az ifju küzd becsületesen: mindenkor tiszta szerelemről áthatva érte, csak érte; és nem tudhatja, hogy míg ő verejtékesen munkálkodik elismerést talál és ragyogó csejja immár közelről int, — addig távol, ott, a hova gondolata megpihenni jár, benne könnyelműnek rágalmazták. Nem sejtethi, hogy míg ő fohászaiba és imába foglalja és örökre szoroson csak őt, az édest zárja szívének szentélyébe, — addig ledér, kicsapongó világflunak gyalázzák felbérelt ellenségei. És a leánya? Először elűzi az ocsmány beszédüket, — aztán meghallgatja őket, — és kételkedni kezd. — Végre: hisz. — Igen, mert jön egy férfi, gazdag hatalmas. Olyan hatalmas, hogy népek ezrei hevernek lábai elé. Van pénze, aranya, hogy

rágalmakat busásan megfizessen és hatalmas, szépsége ahoz, hogy a szűziszerelem erős várfalát: a várakozást megvívja. Éles istenem, mikor olyan szép az a menyasszonyi ruha; oly hódító az ajánlat. Ki tudja hogy ő merre van, és e perczben nem örül-e más lány keblén? Könnyen mondta hát ki az igent.

De az ifju is meghallá az igent: bár nem hiheti, mégis hazasiet. Éppen jókor: a menyegző napja felvirradt. Örülten rohan az ő házához. Kér, követel, sir, átkoz — s a leány számalmas mosolylyal mondja: »Lássa be uram, gyerekség volt. Felejtük el. — Lám, én már elfelejtettem,« — és bizonyosságul megcsókolja leendő férjét, — előtte!

— »Felejtük el? Gyerekség? — Jól van hát. De tud meg, átok az ily kötelek; Csak sziv szerelmét áldja meg az Ur Te elvakítva, rangtól, dicsőségtől Rohansz a kéjnek forró karjaiba. De tud meg azt is: csak holttestemen Keresztül fogsz eljutni az oltárhoz, Hol áldozol a mámor istenének.

»Mit beszél a részeg paraszt?« Kiáltja dühtől rikácsolva a hatalmas vőlegény. »Dobjátok ki!« És kihajították. Ki bizony, — lába sem érte a földet. — Lövés reszketteti meg az ablakot. Lárna, esődílet az utcán. Mi történt? Csekélység: — valami szegény eszelős fiéző agyonpuffantotta magát Ez az egész. — És a

A rendi tagok bizalma három oly férfit jelölt arra a legelőkelőbb állásra, kik igazi díszei a premontréi rendnek. A bizalom első sorban Nátafalussy Kornél kir. tanácsot, a nagyváradai tankerület királyi főigazgatóját kereste fel. Ő kapta az első helyre a szavazatok oroszlánrészét, 82-ből 63-at. Minhogyan teljesen bizonyos, hogy ő Felső királyi kegye az ő megválasztását meg fogja erősíteni, a nagyváradai tankerület elveszti főigazgatóját, ki kedves és lekötelező modorával, páratlan igazságszeretettel, nagy tudományával és sokszor önfeláldozó munkabírással teljesen nagy tanácsadónak előkelő lakosságának osztatlan tiszteletét. A tankerületében lévő középiskolák tanárai, míg egyrészt méltó büszkeséggel gondolnak arra, hogy vezérük mily magas polczra emelkedik, mely szomorúsággal mondogatják: „Elvesztjük a mi jó Atyánkat!” a kihez igaz, benső szeretet és tisztelet fűzött, ki a mi bölcs oktatónk, igaz pártfogónk és tanácsadónk volt, minden bajainkban, kinek biztatásai, lelkesítései folytán, oly ideális szeretettel igyekeztünk eleget tenni tanári kötelességeinknek, ki megtanított bennünket arra, hogy mint kell felgyujtani és apolni a hazaszeretet nemes tűzét a nemzetiségi vidékeken. — Nátafalussy életrajzi adataiból ez alkalommal felemlítjük a következőket: A zempléni vármegyei Lelesz városában született 1841. év november 17-én. Iskoláit kitűnő eredménnyel nagyobbára Kassán végezte s innen 1859. szeptember 18-án Jászóra ment, a hol a rendbe beöltözött. 1862-ben mar mint tanár jött Kassára, hol 1873-ig működött. Ekkor Kaczvinsky prépost titkárukat vette maga mellé s már egy év múlva a rozsnói főgimnáziumhoz neveztetett ki igazgatónak. 12 évet töltött el ebben az állásban s ez elgondolható volt neki arra, hogy Rozsnyón ne csak tiszteletét és becsülését szerezze meg minden számottevő embernek, hanem szeretét is. 1886-ban kassai gimnáziumi igazgató lett, míg 1892-ben Csáky gróf miniszter ajánlására Ő Felső királyi nagyváradai tankerület főigazgatójává nevezte ki. Nátafalussy kitűnő pap és jelesen képzett tanár, rendkívül szeretetre méltó igazgató s páratlan igazságszerető főigazgató Tanítványai rajongtak érte, hisz minden előadása igazi remeke volt a szonoklatnak. Nagy történész Megírta a premontréi-rend történetét, melyből a jászói prépostságra vonatkozó rész németre is lefordították. Megírta a rozsnói főgimnázium történetét, nemkülönben az összes rozsnói iskolák történetét is. Azonkívül még számos történelmi értekezést és esszét írt, melyek különböző folyóiratokban jelentek meg. — Az ország minden részéből özönével érkeztek főigazgatókhoz az üdvözlések, üdvözölte a mi kir. főreáliskolánk tanári testülete is; ezen üdvözlésekhez lapunk szerkesztősége is (mely büszke arra a rokonszenvre, melylyel általa elhalmoztatott) hozza csatolja mély tisztelettel, igaz, meleg szeretettel szinte szerencsekívánatait.

Aranylakadalm. Idősebb Fuchs János volt. fűszerkereskedő és birtokos, a téglagyár részvénytársaság igazgatója, ki egy időben, mint

tied, mindig a tied, egészen a tied . . . » és csókba fulnak a szavak. Lázassan ölelik egymást. Mit éreznek? hogy mily dicső embernek lenni és fenéki őríteni a szerelem részegítő serlegét . . . de jaj! hideg lesz a csókja Bellának! szorul szíve, velőtrázó sikoltással összerogy és a levegőbe mutat. »Ó!«

Mi van veled? Jer hozzám, — hörög a megrémült férj. »Nem, nem. El tölem, te gyilkosom! Nézd ott! ott!« De nincs ott senki, — angyalom, beteg vagy? Jaj, én szerencsétlen férfi! »Ott, ott! Oh! Bocsás meg — ne hagyj elkarhozni!« Kihez beszélsz? Hisz nincs itt senki . . .

De ott áll ő a megdicsőült. Fehér; arca fájdalmas és szomorú. Feltépve keblén az ing. Ni! A golyó helye, most is csurog nemes szívéből piros vére. Nem szól semmit, csak néz, mereven néz, ez a tekintet! Oh ez többet beszél mint a szó. Mi tükröződik e tulvilági tekintetben? Fájdalom, harag, szelidség, bocsánat, szerelem . . . mi még? És valami, a mit fel nem foghatunk, csak érezzük. Így néz erősen egész addig, míg kedvese, mint ártatlan leány, rettenetes haláltusa után meghalt.

A függöny lassan legördül. Vége a tragédiának.

Taps nem hallatszik, csak csöndes sirás. Főnt egy öreg ur hangosan zokog: ki tudja mire emlékezik? A polgármesterék Bellájának arca olyan akár a viasz.

— Hirtelen falrengető éljenzés támad; a

agilis városatyja is szép szerepet játszott városunkban, s kivívtá polgártársai osztatlan tiszteletét — f. hó 20-án fogja megünnepelni nejevel született Góri Katalinnal aranylakadalmát. A tisztes pár fogadja már előre is szerencse kívánatainkat.

Városunk törvényszéket kérő deputációja

Herczeg Ferenc képviselők vezetésével mellett a mult szerdán tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél. Plósz Sándor igazságügyi miniszternél és Szilágyi Dezsőnél, városunk díszpolgáránál. A küldöttséget mindhárom helyen szívesen fogadták. A »Budapesti Hírlap, ezen dologról következőleg emlékezik meg. »A törvényszék kérdése Versecznek régi fájó sebé, mivel a 24 ezer lakossal bíró nagy és anyagi föllandulásban levő törvényhatóság igazságszolgáltatás dolgában alá van rendelve a 9 ezer lakossal bíró Ferhértemplomnak. Mivel Versecz egyúttal vasúti csomópontja is a délvidéknek, az igazságszolgáltatás kerésze vidékiek tulnyomó részben Versecz utbaejtésével kénytelenek Fehértemplomba utazni. Ez az anomália nagy kárára van a délvidéki kereskedelmi életnek és már régen szemet szurt a temesvári ügyvédi kamarának is, mely több ízben sürgette már a törvényszéknek Verseczre való áthelyezését. Eddig főleg pénzügyi okból nem teljesítették a versecziek kívánságát, a város azonban most elhárította ezt az akadályt is, följárulva a kormányhoz, hogy a sajátjából építeti föl a törvényszéki palotát. Plósz Sándor igazságügyi miniszter, a ki elsőnek fogadta a küldöttséget, azt válaszolta Seemayer János polgármester beszédére, hogy ismeri a helyzet felszögeltetését és hogy a tervbe vett törvénykezési reformoknál tekintettel kíván lenni Versecz jogos érdekére. A miniszter azután szóba hozta a verseczi állami javítóintézet kérdését is, a melynek céljaira a város 12 holdas területet ajánlott föl a környéknek. Széll Kálmán miniszterelnök, a ki később fogadta a küldöttséget, hangoztatta, hogy kiváló érdeklődéssel viseltetik a végvidéki centrumok érdekei iránt és kulturális okokból is helyesli a Verseczen megindult mozgalmat. A miniszterelnök azután egyenként bemutattatta a deputáció tagjait. A küldöttség a melyben Kustély és Temes Kubin, valamint a temes-moraviczai járás is képviselve volt, a következőzokból állott: Seemayer János kir. tanácsos polgármester, Seemayer Károly dr., Adelmayer Károly dr., Markovics György dr., Weitner Ferenc Obrádovics János, König Armin dr., Haág Aladár dr., Oppenheimer Armin dr., Müller Oszkár, Kitzinger Adolf, Gettmann János, Hell Károly, Scheich Antal, Petrovics György, Koresa Ábrahám, Lautner Vilmos, dr. Rezucha István. Adélután folyamán a küldöttség Szilágyi Dezsőnél, Versecz város díszpolgáránál is tisztelgett, hogy pártfogásába ajánlja ügyét. A tisztelgés napján Herczeg Ferenc képviselőnk barátságos vacsorára hívta meg a küldöttség tagjait, kik majdnem teljes számban megjelentek a »Pannónia« külön éttermében. Ez alkalommal Herczeg melegen üdvözölte

lámák elé hívják a művészt. Látni akarják még egyszer.

Látják is. Csorna Zoltán kilép. Tekintete ugyanaz; mintha a sírből kelt volna fel. — Bellára néz, sokáig, erősen. Két öreg könyesebb gördül végig arcán, a mely a világ összes fájdalomát visszatükrözi. — Meghajítja magát, — s a függöny eltakarja őt.

Hazatér a sokaság. Néhány fiatalember szónokol a színház előtt, hogy ha kijön a mester, fölemelik, megkoszorozzák. Hiába várt a lelkes ifjuság. Csorna Zoltán nem jött ki; Sárdi papa keblére borulva sírni, mint egy kis gyerek.

Szegény Bella pedig véletlenül oly rosszul lett, hogy elájult a lépcsőn. — És holnap legyen az esküvő! szülei és a boldogtalan vőlegény kétségbe vannak esve.

Összegyűlt a násznép; egyik előkelőbb mint a másik. Sőt egy miniszter is érkezett: a Radványi főispán nagybátyja.

Szegény Bella, — hiába borulsz anyád lábai elé; hiába veted magad a kemény padlóra és vered forró fejedet a falhoz — itt nincs menekvés! Szegénybe hozni ennyi hírneves embert és a világnak pletyka tárgyául szolgálni? Mit szólna a püspök, ki maga fog tikketek szentséges kezével összefűzni egy egész életre. »Bátorság leányom bátorság. Nézd milyen daliás férjed disznagyarban; mily jól áll neked a menyasszonyi ruha. — Be van fogva üveges hintóba négy éjfekete paripa; türelmetlenül dobog-

szülővárosa polgárait, Seemayer polgármester-Herczeget köszöntötte fel, beszéltek még Müller gyógyszerész és mások is. A küldöttség tagjai, még a nem »Herczeg pártiak« is, a lelkesültség legmelegebb hangján emlékeznek meg országgyűlési képviselőnknek azon ritka szerezetre méltó előzékenységről, melylyel a küldöttséget fogadta, kalauzolta és mindenben közre járt. Plósz igazságügyi miniszter is a küldöttség előtt a legmelegebben emlékezett meg Herczegről.

Összefoglalva mindent, latba vetve »a nagyok« nyilatkozatait, — sajnos ugyan, de ki kell nyilvánítanunk — hogy a polgárság vérmes reményei, melyeket sokan ugyancsak tápláltak bizonyos czélok szolgálatában, nagyon megcsappantak, az ügy csak annyiban haladt tovább, hogy Versecz ismét életjelt adott magáról és jogos kívánságát felszinen kívánja tartani és ezt nem is lehet tőle rossz néven venni. Hogy ebben az ügyben nem ez volt az utolsó deputáció, az az egy bizonyos, mint a meghalás.

Plébánosi vizsga. Unterreiner József helybeli rom. kath. segédlelkész a a mult napokban Temesvárott kitűnő sikerrel tette le a plébánus (synodális) vizsgát. Gratulálunk!

Eljegyzés. Botosiu Jakab a »Luceaféru« helybeli román takarékpénztár pénztárosa a mult napokban jegyet váltott Perles Gizella kisaszonnyal. Gratulálunk.

Államsegély. Mayering Emma nyilvánosi sági joggal ellátott magán elemi és polgari leányiskolájának és nevelő intézetének a vallás és közoktatásügyi miniszter az eddigi sikerdes működésért 800 korona államsegélyt utalványozott. A régi jönevű tanintézet a miniszter ezen kegyét méltán kiérdemelte, s a kitüntetéshez öszintén gratulálunk a szép hivatását nemes buzgalommal végző intézetulajdonos igazgatónőnek.

Halálozás. Egy igen tisztes és ismert matrona özv. Rittingerné született Mühlbeck Erzsébet halt meg a mult szombaton élete 72-ik évében városunkban. A boldogult hosszú éveken át volt szetető hitvese néhai Rittinger bácsinak; a hírneves 1848/49 évi honvédtűzér főhadnagynak, kinek mellére a harezmezőn tűzték fel a vitézségi érdem koszorút.

Meghalt egy kis diák. Mladenovits L. a helybeii magy. kir. áll. főreáliskola IV-ik oszt. növendéke a mult hétfőn rövid szenvedés után elhunyt. A főreáliskola tanári testülete és ifjusága teljes számban megjelent a temetésen, két koszorút helyezett a ravatalra. Az ifjusági vegyeskar dr., Szőrenyi József főreálisk. tanár vezetése mellett mind a halottasháznál, mint pedig a temetőben megható gyászdalokat zengedezett.

A vízhűtőtorony végre valahára mégis fel lesz állítva a villamvilágítási telepen. Tittinger Antal a vállalkozó a szükséges fa anyagot már előkészítette a 18 méter magas fatoronyhoz, s azt a mult vasárnap egy kiküldött bizottság megsejmlélve teljesen jónak találta. A torony azonban nem a régi vízmedence föléll lesz föllítva mint az tervezve volt, hanem K e h r e r

nak már hallod Bella? Hallod?

Bevonulnak a templomba harsog az orgona. Sápadt a vőlegény, sápadtabb a menyasszony. Főlkent ősz szolgája az Úrnak áll a fényes oltár elé, s kérdi a térdeplő, reszkető teremestől: »Nézz leánykám e szent feszületre, és esküdj meg rája, — hogy szereted e leendő férjedet!« Lesütve szemét nem mer sürü fátyla alól felpillantani; egyszerre úgy rémlik neki, mintha látná azt az igéző, varázslatos szempárt. »Igen ez az ő tekintete« susogja halkán. »Nos leánykám szereted?«

— »Nem!« Kiáltja vad szenvedélylyel, és letépve koszoruját, messzire hajítja. Vőlegény, szülei, és násznép, kővé meredten állanak. »Nem, nem! Őt szeretem!« És kirohan a friss levegőre; ott az utczán utólerik, és elviszik haza. »Mi bajod, édes Bella?« csak kaczag és sír, — jajgat és nevet.

Mélykúti Bella szerencsétlen szíve már nem érez. Lelke beborult. Megőrült a szegény. . . . A Nemzeti Színház homlokzatára pedig kitűzték a fekete zászlót. Sárdi papa is kitűztette; azon gyásznap estején a Csorna Zoltán darabja került színre; a főszerepet a direktor adta. A kik ott voltak, azt mondják, hogy még soha sem játszott oly jól az öreg mint ekkor; és mikor sírni kellett neki, — a könyei igazán folytak. — Egész beteg lett az előadás után. —

Csuka Ferencz.

Béla gazdasági tanácsos és Szalay Lajos városi mérnök alapos és meggyőző indokai folytán a bizottság az épületek mögött egy új víztartány építését határozta el, mely indítványt a tanács is elfogadta, úgy hogy az új víztartány építése még e hét folyamán meg is kezdett. A szükséges csővezeték szállítását a Neukomm cégre bízták. Karacsnyra készen lesz a víztorony, s akkor már majd condensatióval lehet dolgozni ami a villamvilágítási üzemi költségeiben jelentékeny megtakarítást fog eszközölni.

A makói ujlébanos. Henry Sebestyénnek, a néhány nappal ezelőtt elhunyt makói prépost-lébanosnak — mint értesültünk — helye nem üres többé. Örökét a megyés püspök Kristóffy János címzetes kanonoknak, az apátfalvai plébánosnak adta át. Kristóffy Jánost szerdán nevezte ki Desselly Sándor püspök makói plébánosává.

A verseczi gör. kel szerb egyházmegye vezérő világi férfai közt — mint a jelek mutatják — a régebbi meghasonlás most nagyobb vehemenciával tört ki. Mult hó 31-én kellett volna az egyházmegyei közgyűlést megtartani, de a pancsovaiak nem csak maguk nem jöttek el, hanem rabeszélték a határvidéki tagokat is, hogy a megjelenéstől óvakodjanak, s így az egyházmegyei közgyűlést nem is lehetett megtartani. E nagy feltűnést keltő dolog nyitja az, hogy a radikálisok már előre híresztelték, hogy ezen a közgyűlésen nagy dolgok fognak történni, tüntetnek a patriarcha ellen és Zmejnovits püspök mellett. A pancsovai és határvidéki liberális szerbek ezt akarták meggátolni, a mi nekük sikerült is. A radikálisok táborában most nagy e miatt a consternáció. Az elmaradt közgyűlést egy hónap múlva ismét egybe fogják hívni.

A villamvilágítási vezeték oszlopok leszámlálásán tudvalevőleg összekulombozott a város a vállalkozó Ganz és társa céggel. A leszámloló bizottság azt mondta hogy mivel az oszlopok nem lettek kellőképpen impregmálva nem a kikötött négy hanem egy forintot fizet a város az oszlopok darabjaért, mert ezen hiány folytán hamarabb kidőlnek azok s így a vezeték átvezetése is többbe kerül. A miniszter azonban azt mondta, nem úgy verik a cigányt, hanem vagy adjon Ganz előírás szerinti oszlopokat, vagy pedig nem kap azokért egy fityinet sem s a 7220 frt levonatik a vállalkozó kereseti összegéből. — E hó 4-én tárgyalta a villamvilágítási külön bizottság ezen ügyben a Ganz cég átiratát, melyhez, azt mondja a vállalkozó cég, hogy szomorú szívvél ugyan, de a miniszter döntése után mégis csak lemond a békeség kedvéért a 7220 frtről. A bizottság azt mondta erre hát ő sem bánja, nem erőlteti a dolgot, nem kívánja az oszlopok kieserését, az oszlopok most már ingyenben lesznek a városnak, a kieseréletről gondoskodik a város, s tegyen a mérnöki hivatal és üzemvezetőség különféle kísérleteket hogy mily módon tartának ki leghosszabb ideig az oszlopok. Mindjárt el is határozta a bizottság, hogy 200 darab tolgyaoszlopot 4 ft. 50 krjával a Holczner L. lugosi cégnél megrendel. Ha a közgyűlés a bizottság ezen indítványát elfogadja a Ganz céggel való kiegyezés tárgyában, egy a vállalkozó cég 20.114 frt. 60 krnyi készpénz biztosítékra is ki lesz cserélhető a fővárosi kölcsön kötvényekkel.

Nemzeti színészet. A »Délvidéki színész-vezeték«-nek Bokody Antal igazgatása alatt álló szerződött színtársulata tegnap szombaton mult egy hete, kezdte meg előadásaink sorozatát a Glückmann-féle vígadóban épült színházban, — mely helyiség, már mint a nagy terem méreteivel, ülőhelyeinek nagy számával, tágas és kényelmes beosztásával bármely nagy városba beillenek. Ily időpontban, mint a minő a mostani, a legjobb színévadban még nem működött soha a szövetség társulata városunkban s talán ennek a körülménynek is kell részben tulajdonítanunk, hogy a kikötött 2400 korona bérletet, aránylag gyorsan, s minden nagyobb fáradság nélkül össze lehetett gyűjteni, s a színház látogatása legalább eddig olyan volt mint a minőre nem emlékezünk. (Szulamit első előadásán az 500 koronát jóval felülhaladta a bevétel) A legnagyobb örömmel kell konstatalnunk, hogy Bokody társulata itt is éppen úgy mint Oravicán és részben Fehérttemplomban, megnyerte nem magyar anyanyelvű polgártársaink rokonszenvét és elismerését is. Az előadásokat különösen német anyanyelvű, de szerb polgártársaink is gyakran felkeresik, s gyönyörködnek a társulat kitűnő, válogatott és össze-

vágó előadásában. Elvitázhatatlan tény az hogy a társulat előadásai sokkal jobbakk, mint a mult évek voltak, dacára hogy a személyzet nagy része megmaradt, a budapesti féléves szereplés azonban igen jó iskolának bizonyult. Bokody igazgató a régi színészek gárdájának ezen tiszteletre méltó alakja, minden tőle telhetőt meg tesz arra nézve, hogy megfelelő ujdonságokat is hozzon színre, s az előadások színvonalát emelje. A fentebbiek előre bocsátása után rátérünk az egyes előadások méltánylására, nem hallgatván el a néha néha felmerülő kifogásokat sem, mert hiszen ezzel is csak javát ezélezzük kedvelt társulatunknak.

Szombaton nov. 4-én bemutató előadásul a »Két Rantzau« kitűnő irány darab került színre, és a társulat olyan, minden tekintetben kitűnő előadást produkált mely teljes mértékben egy csapásra meghódította a közönséget. A szép siker előmozdításában az oroszán rész elvitázhatatlanul Bokody igazgatót illeti meg, ki oly remekül személyesítette a fakeskedő gyűlölködő Rantzaut hogy a közönséget valóságilag elragadta. A direktor után Takács Mariska aratta a legtöbb jól megérdemelt tapsot. Örömmel constatálta a közönség, hogy kedvence egy év alatt is mily nagyon haladt. Szilágyi bravúrral adta az iskolamester, rokonszenves szerepét, igen jó alak volt Ernye (Georges) is Bánfalvi Etelka úde megjelenésével szintén igen tetszet, teljesen beváltak Farkas, Heltai és Heltainé is. Dícsérettel kell fölemlítenünk, hogy a színgazgató a m. kir. áll főreáliskola tanuló ifjúságát ez alkalommal körülbelül ötven darab szabadjeggyel ajándékozta meg.

Vasárnap »Fehő Klári«-ban a népszínműi személyzet mutatta be magát. Ez alkalommal lépett föl először a társulat primadonnája Reviczky Etelka, kinek temperamentumos játékában már a mult színi évadban gyönyörködünk. Fagyó Ferko szerepét Rajesányi énekelte és törtélmészelt alakot mutatott be. Bokodyné, Viola Évaja egyike volt a legjobb alakításoknak. Heltainé szerencsésen töltötte be Abané szerepét. Farkas, Ligeti, Heltai jól beváltak, kitűnő komikusnak bizonyult Szaloki is, ki Szeleni szerepkörét volna hivatva betölteni, kár azonban, hogy oly ritkán látjuk a színpadon. Boda, Gergő szerepében szintén tetszett. Föl kell említenünk ez alkalommal, hogy a népies jelmezek igen ügyesen voltak megválogatva.

Hétfőn »A halókocsi ellenőre« került ez alkalommal először színre városunkban. A közönség kitűnően mulatott a szellemes francia darab bohóságain, hangzott a nagy terem a jóízű kacagástól. Takács Mariska ez alkalommal is remekelt, Farkas és Heltai épen úgy mint Szilágyi. Szaloki és Ernye teljesen beváltak. Altalában elmondhatjuk, hogy a társulat a színművek és vizjátékok előadásában is, teljesen kielégíti a közönséget.

Kedden »Szulamith« zsidó opera ment föl előadásban, szép jellemezekkel, de gyalázatos diszletekkel, amikről egyáltalán jobb nem is beszélni. Reviczky pompásan adta a czimszerepét. Takács Mariska erős drámai színésznőnek bizonyult, különösen a gyermekeinek halála után jelenletben, Rajesányi pedig úgy hangzával mint játékaival brillírozott. Maga a darab egy Talmudbeli történet, ami nem elégíti ki a néző közönséget, színpadi igazság és megoldás egyáltalán nincs a darabban. A zenéje a darabnak egyházi énekekből van összeállítva, de a lelket bizony csak alig egyik másikének egy része ragadja meg. A fővárosi lapok ugyan lelkesedve írtak a darabról mi azonban őszintén megvalva egy csöppet sem vagyunk elragadtatva, s az egészben nem látunk egyebet mint egy reklám darabot — ami azonban a kaszának teljesen beüt.

Szerdán »Váljunk el« ment teljesen kielégítő előadásban. Bokodyné nagy kedvvel és passzióval mutatta be »Cyprienne« nehéz szerepét, igen jól játszott mellette Farkas Béla is, valamint Ernye »Adhemar« nem éppen háladatos szerepében.

Csütörtökön »A madarász« ismert és városunkban már oly sokszor adott operette, nem magyar ajku lakosságunk közül is sokat vonzott a színházba. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. Az énekek igen jól mentek, az énekkar és zenekar minden tekintetben kielégítette a zenéhez értő közönséget is. Reviczky és Rajesányi ról már több alkalommal emlékeztünk meg dícsérettel a közönség elismeréséből azonban nagy rész jut Bándi Rózának és Boda Ferencnek is. Ok nem rendelkeznek ugyan oly hanganyaggal, mint Reviczky és Rajesányi, de hangjuk tiszta, esenő és iskolázott, daluk kedvesek és behizogó-ek valának. Bándi mindenkor kedves jelenség a színpadon Boda ugyan néha modulatáiban nem üti meg a mértéket, nem elég eleven, de éneke elfeledtetel ez a kis hibáját. Csorsz bárót Szilágyi játszotta. Háladatos szerepét ki is aknáza kellőképpen. A két professor (Szaloki Heltai) mőkáin sokat mulatott a közönség. E helyen nem mulasztjuk el, hogy az elismerés meleg hangján ne emlékezzünk meg Nemeth karnesterről, ki mint rendkívül szorgalmas szép tehetségű ember, mint kitűnő dirigens megfelelő színvonalra emelte fel egy az énekkar mint a zenekar előadásait.

Pénteken ifjúsági és Zóna előadásban »Vasgyáros«-t adták kintünk Takács, Farkas és mondanunk is felesleges hogy Bokody igazgató.

Tegnap **Szombaton** »Szulamith« ment másodszer bérlet szünetben.

A jövő heti műsor a következő leend:

Vasárnap: »Arendás zsidó« népszínmű.
Hétfőn: »Gyurkovics Leányok« vizjáték.
Kedden: »Gésagimnázium« operette.
Szerdán: »Odette« színmű.
Csütörtökön: »Gésák« operette.
Pénteken: »Vereshaju« népszínmű.
Szombaton: »Nap és Hold« operette.

Tanító-gyűlés. A verseczi fiókegylet szerdán d. e. tartotta Verseczen ez idei őszi gyűlését. A tárgyszorozat rövid volt, de igen hasznos dolgokat vitatták meg, a melyek a tanító helyzetén egy kicsit javítani vannak hivatva, 10 óraker Bredurján Miklós fiókköri főnök magvas

megnyitó beszéddel üdvözölte a megjelent tagokat. A megnyitás után Donner János temeskutasi állami tanító értekezése következett. »A tanító és a hazafias nevelés«-ről beszélt helyes felfogással és szép kidolgozással. Ezt az egyleti belügyek követték. A »Tanítók háza«, a »Dél-magyarországi Tanítók háza«, a »Segély-egylet« felkarolását szükségesnek találták s minden egyes tagnak erkölcsi kötelességévé tették ezen intézmények előmozdítását. Majd a tavaszi gyűlés helyéül Temes-Moravicza lett kitzúve, hol egyszer mind a kitzúzott pályázati tétel: »Az iskolai kirándulás« lesz megbírálv. — A fiókkörnek ezen gyűlésen Schenk Jakab egyleti elnök is részt vett, ki jó tanácsaink előbbre segítette az egylet ügyeit. A gyűlés végével a Milleker-féle sörcsarnokba gyűltek össze a tanítók.

A jönevű Garai-féle (Millekker) vendéglőben ma este a Keller-féle városi zenekar fog játszani. A vendéglős minden tőle telhetőt meg tesz arra nézve, hogy a színházlátogató közönséget színház után is kitűnő ételekkel és italokkal lássa el.

A mi híres Neukomm-ról ismét szólt a magyar sajtóban az ének a mult napokban. Pécssett a kaszinóban nyilvánosan hypnotizált. A napi sajtó azonban egyértelműleg elítélte, egyik másik lap nagyon is keményen. A »Budapesti Napló« következőkép irt: »Még nem volt neki elég. A verseczi kutfuró Neukomm — még mindig hypnotizál. Ennek az embernek úgy látszik olyan szenvedélye a hipnotizálás, mint némely másnak az ital, vagy a dohány. Csak hogy ártalmasabb szenvedély s a verseczi kutfuró egyszer már szomoruan nevezetes ember lett világszerte azért, mert az ő produkciója közben halt meg a Salamon Tódor szép leánya, Ella. Ez az eset indította a belügyminisztériumot arra, hogy rendeletben megtiltsa mindenféle hipnotikus mutatványt — Neukomm urnak azonban még mindig nem volt elég a szomorú tapasztalatból s Neukomm urnak a belügyminiszter írása se imponal. A napokban Pécssett, a Nemzeti Kaszinóban nyilvános előadást tartott s mi is megemlékeztünk arról, hogy egy hipnotizált kis leányt csak háromszori kísérlet után tudott nehéz álmából fölkelteni. Ezt a hirt szépitik mindenképpen, holott nem is arról van szó, hogy hogyan ébredt föl a kis lány, — Hogyan aludt el? Szabad volt-e kísérletezni vele? — Nem. A pécsi rendőrkapitány is belátta ezt s mutatványos este után, másnap betiltotta Neukommnak a kísérletezést Pécs városában. — Miért nem előbb? Hiszen a belügyminiszter rendelete világosan megmondja, hogy a hipnozissal produkciókat csinálni nem szabad.«

A »Pesti Hírlap« hosszabb cikkben emlékezik meg Neukommról, szinte túl is lö a célon, midőn így ír: »De hát kicsoda, micsoda tulajdonképpen az a Neukomm és mit akar? Csak azt tudni róla, hogy valami verseczi német lakatos, de mivel lakatosnak kontar, hat kutfuró s mivel kutfurónak is kontar, hát a magyar haza híres hipnotizáló tudósa. Furcsa biz a. Neukommra senki se bizna egy rossz lakatot, mert hátha még jobban elrontja; Neukommra senki se bizna egy poshadt kútat, mert hátha még jobban eliszaposítja; Neukommra azonban művelt emberek százai bizzá testőket, lelkőket; hádd hipnotizálja őket tetszése szerint és senkinek sem jut eszébe, hogy ez ember keze közt mar meghalt egy hipnotizált; és senki sem aggódik egy csöppet sem. Neukomm kontar hipnotizálásának áldozata, mint még méltóztattik emlékezni, Alapi Salamon Ella, a thuzséri milliomes leánya volt.

Vasárnap és a hivatalos órák. A nélkül hogy valaki tulságosan vallásos, bigott lenne, lelki szükségét érzi annak, hogy legalább hetenként egyszer elmehessen az istenházába. Ezt, meg is teheti mindenki, csak a hivatalnok urak nem, mivel köti a hivataluk. A volt miniszter, Baross Gábor gondoskodott a föld népéről gondoskodott az iparos, a kereskedő osztályról behozta a vasárnapi munka szünetet. De már a hivatalnokokra nézve nem intézkedett, talán épen azért mert a miniszter kollegáival nem tudott erre nézve megegyezni. Ezért aztán a hivatalnoknak nincs megadva még a lehetőségé sem annak, hogy vasárnap elmehessen a templomba. Az ország több vármegyéjében és városában mozgalom indult meg ebben ez ügyben, a bajon segitendő. Torontál megye már határozatot is hozott, mely szerint vasárnap délelőtt a tisztviselő elmaradása meg nem engedve. Ezzel adott mód, hogy a tisztviselő is táplálhassa lelke slegszentebb érzelmét, a vallásosságot.

Folytatás a mellékletben.

alátét

személy.

Melléklet a „Délvidék“ november hó 12-én megjelent 46-ik számához.

Polytatás a főlapból.

Új bankjegyek. Az 1899. évi XXXIV. t. cz. alapján, — mely mult hó 23-án hirdettetett ki, az o. m. bank tiz koronás bankjegyek kibocsátására van feljogosítva, illetve kötelezve. Ennek eszközölhetése czéljából a m. kir. p. ú. miniszter 48 millió koronát, azaz 24 millió o. é. forintot az osztrák p. ú. miniszter pedig 112 millió koronát vagyis 56 millió o. é. forintot fizetnek le a koronaérték arany érmeiben. A kibocsátandó tiz koronás bankjegyek összege nem haladhat tul 160 millió koronát. A tiz koronás bankjegyek csak akkor bocsáthatók ki, ha a két pénzügyminiszter a fenti összegeket lefizették és az o. é. öt forintos és ötven frtos államjegyek felmondására és beváltására vonatkozó rendelet már ki lett bocsátva.

Az oraviczai—nagyzsámi h. é. vasut ügye mint a »Délm. Közlöny« írja — rosszul áll, a mennyiben — mint értesülünk — a szükséges 577.500 frt törzsrészvényből eddig csupán 145.000 fr. van elhelyezve és a mostani kedvezőtlen pénzügyviszonyok nem engednek élénkebb részvétel remélni.

Magyar délkeleti vasut. A magyar délkeleti vasut versecz—lugos—marosilyei vonalán a napokban tartották meg az utó-felülvizsgálatot, melyen részt vettek: Banko miniszteri főmérnök, Kuchler és Steinbach mérnökök a szegedi üzletvezetőségétől, Schoch Frigyes főmérnök, fővállalkozó, Polischenszky igazgató, Feiks, Wegrzinovits, Ramer és Wermes alvállalkozók. Az építést rendben találták.

A kötelező koronaérték. A törvényhatóságok és községek most állítják össze jövő évi költségvetésüket. Amde az idén hozott törvény értelmében 1900. évi január 1-től kezdve az összes hatóságok, ezek felügyelete alatt álló testületek könyveit és számadásait koronaértékben kell vezetni. Az 1900. évre szóló állami költségvetést is már koronaértékben terjesztették elő. Ennek következtében Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, rendeletet intézett a vármegyékhez, melyben meghagyja, hogy nemesak a törvényhatóságok és községek, hanem ezek hatósági területén működő azok felügyelete alatt álló, közkezelőket szolgáló testületek, alapok, egyesületek, nyilvános társaságok, szövetkezetek, vagyis minden nyilvános intézet, koronaértékben készítse el és rendezze be számadásait, költségvetési előirányzatát, vezesse könyveit. Mivel minden nyilvános intézettől 1900. január 1-ével megkövetelik, hogy a belső és külső igazgatása és háztartása körében kizárólag koronáértékkel számoljon.

Csalás székely szőnyeggel. Nálunk is gyakran láthatók azok a fekete arcu erdélyi emberek, a kik ríktó szőnyegeiket azzal kínálják: »Vegyenek egy kevéske portékát a székely testvértől.« Természetesen mindenki ama jó hitben vásárol a fűrtös székely testvértől, hogy a mit kínál, az valódi igazi székely gyártmány is. Arra pedig senki sem gondol, hogy székely ember osztrák, cseh stb. országokban gyártott s imitált rosz portékát kínáljat. Minderre rájött a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a mely a nagyban üzött csalás ellen óvást emelt, átirva a főváros tanácsához, hogy neheztse meg a rosz külföldi portékákkal való kereskedést s utasítsa az előljárásiakat, hogy az elárúsításra vonatkozó engedélyt csakis igazi székely-szőnyegekkel kereskedő székely atyafiaknak adják ki. Erre a rendszabályra nálunk is nagy szükség van és ajánljuk úgy az iparhatóság, mint a rendőrség figyelmébe.

Szőlő- és bortermelési pályadíjak. Egy 300 koronás, egy 200 koronás, egy 100 koronás és négy 50 koronás, tehát hét, összesen nyolcezszáz korona értékű pályadíjat tűzött ki a »Borászati Lapok« szerkesztősége, a lapban közlésre alkalmas szakcikknek és tárczák megírására. Önálló, eredeti, lehetőleg ábrákkal illusztrált cikkekkkel pályázhatni a szőlőtermelés, a borgazdaság, a szőlő és bor értékesítése, forgalma köréből, vagy akár prózában, akár versalakban írott tárczákkal, a szakmára vonatkozó szép-irodalmi történeti tárgygyal. A pályázat részletes feltételei a »Borászati Lapok« legközelebbi számaiban tétetnek közzé. A pályamunkák 1900 évi január hó 1-ig küldendők be, zárt jellegű levéllel, a lap szerkesztőségéhez, Budapest (Köztelek.)

A Horgony Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csuszál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak

bizonyultak, sőt járványok órnál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszerré jó eredménnyel használatot bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr., és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain Expeller« vagy »Richter-féle Horgony Pain-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

Szőlészeti és borászati jelentés Nagy-Zsám vidékéről. A szeptember második felében beállott esős és hűvös időjárás a szőlő teljes beérését hátráltatta. A termés mindazonáltal úgy, mennyiség, mint minőségileg jobb volt a mult évinél. Öregbb szőlőkben magyar holdanként 23—26 hl, és fiatalabbakban 6—7 hl. must termelt, s miután a szüretelés uradalmunknál okt. 16—21-ig végeztetett, a czukortartalom is elég jónak mondható. Fajonként a Pillitz-féle mustmérő az alábbi czukortartalmat mutatta: 1. a szeptember 26-án szüreteltéknél, mézesfehér és ezerjő 17, oporó 16, kadarka 15, vegyes 15; 2. okt. 16—21-ig szüreteltéknél. Zierfandli 19, Sauvignon blanc 21, Semilion 18, Zöld Rilyáni 17, olaszrizling 18, vegyes 17 Merlot 20, Carbenet franc 20, nagyburgundi 17, Kadarka 25. Czeprét ezen a vidéken hektoliterenként 6—7 frtért adták el, de kevesen, mert vevő nincsen és ilyen olcsóért sajnálják is eladni. A vesszők ott, hol a válogatást végezték, mint beértek; míg ott, hol nem válogattak, bizony lehet érteletlen vesszőket is találni elegend. Ez év folyamán mutatkozott kis mértékben a lisztharmat is, de csak inkább a későbbi hajtásokon és a másodtermésű fűrtökön; az első termésen csakis a későbben erő fajknál tapasztaltam. Jövőben már ezen betegség ellen is okvetlenül kell védekeznünk, nemcsak a peronospora ellen. Amerikai anyatelepünk magasán fekszik s így a vesszők teljesen egészségesek és jól beérették.

Bedő Béla.

Irodalom.

A Verne munkáinak gyűjteményes kiadásában, melyet a Franklin-Társulat az eredeti francia illusztrációkkal díszítve bocsát közre, megjelentek a 142—48-ig terjedő füzetek. Első részét közlik ezek egy híres regénynek, a Sándor Mátyás-nak, mely minket már azért is közelről érdekel, mert tárgya magyar földről való. Fantazikus, mint minden Verne-regény, érdekes mint kevés az ő kitünő műveinek gazdag sorozatában. Fordítása Huszár Imrétől való, a ki Vernét oly szeretettel és hivatottsággal tolmácsolja nyelvünkön. Egy-egy füzet ára 20 kr. Az egyes munkák egyenkint is kaphatók a kiadónál (IV., Egyetem-utca 4.) vagy minden hazai könyvkereskedésben.

A Capitolium egy szobra. Rómában a capitoliumi muzeum egyik termében mindjárt a híres Satyr szobrának mellett, van egy szobor. Egy haldoklót ábrázol. Első tekintetre csak egy halállal vívódó alak. De nemsokára feltűnik mellette tört kardja, tehát harcász. Erőteljes testén már érzik a halál lehelete. Jobb lábát gyötrődve szegi be térdében, a bal rángatózva nyulik ki, kezei lankadtan csüngenek alá. Szomoruan, a vereség, a legyőzettség, a haszontalan halál keserűségével tekint maga elé, A bozontos haj és a torques, a csavart nyakgyűrű, azt is megmondják hogy ez a sebesült: gultus. A haldokló harcász egy levett nemzet kinjairól beszél. Oly megindító, oly gyászos, oly szívfacsaró ez a haldokló hős, hogy lehetetlen megindulás nélkül néznünk. Byron és Chide Haroldban két fenséges versszakot

szentel neki. Az e korbéli világhírű szobroknak teljes gyűjteményét nyújtja pompás képekben s kitünő szöveg kíséretében a Nagy Képes Világtörténet 42-ik füzete. A tizenkét kötetes munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlai Gyula akadémikus. Egy egy kötet ára diszes telbörkötésben 8 frt. füzetenként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int RT. Budapest VIII. Üllői-ut 18.) vagy a Corvinia- és Polatsék-féle temesvári könyvkereskedés utján.

Magyar Szó. Diszes kiállításban és gazdag tartalommal jelent meg a Magyar Szó e heti száma, tanuságot tévén arról, hogy hasznos organuma a magyar irodalomnak. Szellemes és tartalmas cikkeiben foglalkozik a hét aktualitásaival, azonkívül az elbeszélések és versek egész sorozatát közli a következő sorrendben: Modern irodalmunk, írta Diák. A szent kép Bíte Páltól. Szókimondó asszonyosság estélyén, írta Botond. Thália udvara Liptai Károlytól. Kisértes Harsa Gyulától. Széljegyzetek: Szoboresonkítás. A maga ellenfele. Színészek a nézőtérén. Törvénytelen fiu. Szónokló tanító. Confetti. A biblia, írta Perjéssy Lajos. Titkos drámaírók, Rejtőtől. Képzőművészet: Szeccszió és szimbolizmus írta: Nyiri. Művésztelepet Szegednek. Álom, Harkányi Kálmántól. Irodalom: Sóka ördöge az Ezeregy éjszakában írta: Akác. Magyar kritika, írta: Peleskei Nótárius. Válni kell, Patyi István-tól. Színház: Színházi levelek Ügyelőtől. Versengés. Előfizetési felhívás és szerkesztői üzenetek. A Magyar Szó előfizetési ára egynegyed évre 2 frt. Az előfizetési pénzek Endrinyi Imre könyvesboltjába, vagy a Magyar Szó kiadóhivatalába (Kossuth Lajos-sugárut 34.) küldhetők.

Nyilttér.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt. 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Hirdetmény.

Ő es. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik

a XXI-ik magyar királyi államsorsjáték

rendezése, melynek remélhető tiszta jövedelme **közhasznu és jótékonycélokra** fog fordítani

E sorsjáték összes, 769 f-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **365000 koronára ruznak** és pedig:

1 főnyeremény — 150.000 korona	10 nyeremény — á 1.000 korona
1 „ — 50.000 „	20 „ — á 500 „
1 „ — 20.000 „	50 „ — á 100 „
1 „ — 10.000 „	100 „ — á 50 „
2 nyeremény — á 5.000 „	1000 „ — á 20 „
5 „ — á 2.000 „	6500 „ — á 10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul **1899 évi december 30-án** Budapesten történik.

➡ **Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.** ➡

Sorsjegyek kaphatók a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX. Csepelrakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellet előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

M. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik forón szeretett fiunk Mladenovits László főreál. isk. tanuló temetésén megjelenni, részvétüket kifejezni szíveskedtek, különösen az állami főreáliskola tekintetes igazgatóságának és tanári karának, Dr. Szörényi József főreál. isk. énektanárnak, az ifjusági éneklőkarnak és a temetésen megjelent ifjuságnak e helyen is kifejezzük igaz köszönetünket.

Versecz 1899. nov. 8-án.

A gyászoló család.

10159. sz. — 1899.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mindazok a kik az 1900. évi ujonczállításra mint 1-ső, 2-ik, 3-ik korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis akik az 1879., 1878. és 1877-ik években születtek, kötelezve vannak a városi katonai ügyosztálynál az összeírási jegyzékbe leendő felvétele végett a nélkül, hogy külön szóbeli vagy írásbeli felszólítást várnának és tekintett nélkül arra, vajjon verseczi illetőségük-e vagy sem, legkésőbb november hó végéig személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni, mert ellen esetben a mulasztás hátrányos következményeit a védtörvény 35. §-a szerint maguknak tulajdoníthatják.

Versecz város tanácsának 1899. évi szeptember hó 29-én tartott üléséből.

Polgármester szabadságon:

Weifert Károly, főjegyző.

Ha őszül a haja használja a Zoltán-féle Hair-Regenerátort

mely **nem hajfestő**, de oly vegyi hatású szer, mely rövid ideig való használat után a haj eredeti színét adja vissza.

**Ára üvegenként 1 frt.
egyedül**

Zoltán Béla, udvari szállító

gyógyszertárában

Budapest, V., Hold- és Nagykorona-utca sarkán.

1 frt. 30 kr. előleges beküldésével bérmentve.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, eszközében, eljajában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.
A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve font. és mozzanat ez.
Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egészek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinyosabb magyar könyvek közé tartozik.
Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítójá barátja, tanácsadója, mind n uri háznak ékessége legyen.
A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bízalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét

kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes

kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebozsattatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes be-kötési táblák szállítatnak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alóírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz